

Prof. dr hab. med. Jolanta Słowikowska-Hilczer

Zakład Endokrynologii Płodności
Katedra Andrologii i Endokrynologii Płodności
Uniwersytet Medyczny w Łodzi
92-213 Łódź ul. Pomorska 251

Łódź, dn. 23.08.2023 r.

Recenzja rozprawy na stopień doktora nauk medycznych

pt. "Wpływ pandemii COVID-19 na występowanie zaburzeń depresyjnych i seksualnych u kobiet i mężczyzn"

autorstwa **lek. Ewy Szuster**

przygotowanej pod kierunkiem promotorów:

prof. dr hab. n. med. Małgorzaty Sobieszkańskiej z Katedry i Kliniki Geriatrii, Wydziału Lekarskiego, Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu oraz prof. dr hab. n. med. Dariusza Kałki z Zakładu Fizjoterapii w Chorobach Wewnętrznych, Wydziału Fizjoterapii, Akademii Wychowania Fizycznego im. Polskich Olimpijczyków we Wrocławiu

Pandemia COVID-19 i związany z nią zakaz opuszczania miejsca zamieszkania wywołały poczucie niepewności co do przyszłości, które wynikało ze strat finansowych, niepewności co do posiadania odpowiednich zapasów żywności i środków niezbędnych do codziennego życia, oddzielenia od bliskich i ogólnego dystansu społecznego. Ryzyko choroby i śmierci, a także przerażające wieści, nieodpowiednie lub sprzeczne informacje, były źródłem intensywnego stresu. Wielu dorosłych pracowało w domu, często bez oddzielnej, cichej przestrzeni. Członkowie gospodarstwa domowego musieli spędzać razem więcej czasu niż poprzednio, często mieszkając w ograniczonej przestrzeni. Dzieci uczyły się zdalnie, a rodzice byli odpowiedzialni za nadzór nad ich nauką i spędzaniem czasu wolnego. Młodzież i młodzi dorośli musieli stawić czoła ograniczonej prywatności, zmniejszonej niezależności i trudnościom w interakcjach z rówieśnikami. Określenie zależności pomiędzy pandemią COVID-19 a zaburzeniami depresyjnymi i dysfunkcjami seksualnymi u kobiet i mężczyzn, które jest celem rozprawy doktorskiej lek. Ewy Szuster, jest oryginalnym przyczynkiem do poznania stanu zdrowia psychicznego i seksualnego w sytuacjach kryzysowych.

Rozprawa doktorska składa się z trzech prac opublikowanych w anglojęzycznych czasopiśmie naukowych (Sexual Medicine i International Journal of Environmental

Research and Public Health), o łącznym IF 11,768 i punktacji MEiN – 350. Lek. Ewa Szuster jest pierwszym autorem we wszystkich pracach. Oświadczenia współautorów wskazują na dominujący udział Doktorantki w przygotowaniu publikacji.

Kopie oryginalnych publikacji poprzedzone są streszczeniami w języku polskim i angielskim, spisem skrótów, rozdziałami „Wstęp”, „Materiał i metody”, „Wyniki poszczególnych prac”, „Podsumowanie”, „Wnioski” oraz „Piśmiennictwo”. Krótki „Wstęp” wprowadza w zagadnienia związane z pandemią COVID-19. Główny cel pracy oraz cele szczegółowe zostały jasno i precyzyjnie sformułowane, a następnie były konsekwentnie opracowane. W rozdziale „Materiały i metody” przedstawione są: autorski formularz, który uwzględniał dane socjoekonomiczne, demograficzne, choroby przewlekłe i stosowane leki, a także informacje dotyczące infekcji wirusem SARS-CoV-2, izolacji, używek, negatywnych odczuć związanych z pandemią, oraz walidowane kwestionariusze stosowane w psychiatrii i seksuologii (Skala Depresji Becka, Skala Funkcjonowania Seksualnego Kobiet, Międzynarodowy Indeks Funkcji Erekcyjnej). W pracy nr 1 badaniem objęto 1644 kobiety, w pracy nr 2 – 2364 kobiety i w pracy nr 3 – 606 mężczyzn. Średni wiek kobiet w I fali pandemii wynosił $25,1 \pm 7,1$ lat, w II fali pandemii $23,2 \pm 5,3$ lat, a wiek mężczyzn - $28,5 \pm 9,2$ lat.

Na podstawie wyników prac Doktorantka wyciągnęła wnioski, z których m.in. wynika, że pandemia COVID-19 wywarła negatywny wpływ na stan psychiczny i zdrowie seksualne zarówno kobiet, jak i mężczyzn.

W „Podsumowaniu” Doktorantka omówiła uzyskane wyniki wskazując na ich praktyczny aspekt m.in. konieczność poruszania tematyki zdrowia psychicznego i seksualnego w rozmowach lekarzy z pacjentami dotkniętymi stresującymi sytuacjami oraz konieczność prowadzenia kampanii społecznych na temat radzenia sobie ze stresem.

W pracy odpowiednio zacytowano pozycje piśmiennictwa naukowego, w większości anglojęzycznego. Większość z tych pozycji zostało opublikowanych w ostatnich 5 latach, a pojedyncze publikacje w latach wcześniejszych.

Wyniki pracy doktorskiej zostały opublikowane w recenzowanych anglojęzycznych czasopismach naukowych o zasięgu międzynarodowym i wysokim współczynniku wpływu. Nie budzą wątpliwości merytorycznych. Część pracy doktorskiej poprzedzająca opublikowane artykuły jest napisana poprawną polszczyzną, z zastosowaniem aktualnej nomenklatury naukowej.

Po zapoznaniu się z rozprawą doktorską lek. Ewy Szuster stwierdzam, że rozprawa spełnia warunki określone w art. 187 ust. 1-4 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. 2018 poz. 1668). Zwracam się do Rady Dyscypliny Nauki Medyczne Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu o dopuszczenie lek. Ewy Szuster do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Ze względu na to, że wyniki rozprawy doktorskiej wnoszą nowe, oryginalne informacje naukowe, mają istotne aspekty praktyczne i zostały opublikowane w czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym wnioskuję o jej wyróżnienie.

J. Słowikowska-Hilczer

Prof. dr hab. med. Jolanta Słowikowska-Hilczer